

Cümle (Tümce)

Bir duygumuzu, düşüncemizi ya da isteğimizi anlatmak için sözcükleri kullanırız. Bu sözcükler bir araya anlamlı bir şekilde geldiğinde **cümle (tümce)** oluşur.

Bir araya gelen sözcüklerin cümle olabilmesi için; **iş, oluş, durum, hareket, duygu** veya **istek** belirtmesi gerekiyor. Bunlardan en az bir tanesinin cümle içinde bulunması gerek.

Babam bugün hastaneye

Hastaneye ne?
Yattı mı? Yatacak mı?
Gitti mi? Gidecek mi?

Cümle değildir.

iş, oluş, hareket, durum, duygu veya istek belirtmemiştir.

Babam bugün hastaneye gitti.

İşte bu bir cümle.
Okuduğumu anladım.

Cümledir.

Gitti sözcüğü, babamın yaptığı hareketi belirtiyor.

Odanın kapısını

Odanın kapısını örttü.

(Örtme bir iştir.)

Ağacın yaprakları

Ağacın yaprakları sarardı.

(Sararmak kendiliğinden olur. Oluştur.)

Karnım çok

Karnım çok ağrıyor.

(Ağrımak bir durumdur.)

Arkadaşım Ali ile

Arkadaşım Ali ile yürüdük.

(Yürümek bir harekettir.)

Sabahları çok

Sabah çok huysuzlaşıyorum.

(Huysuz olmak bir duygudur.)

Aşağıdaki örneklerde cümle olanlara gülen yüz, cümle olmayanlara üzgün yüz çizelim.

Annem evin camlarını sildi. . . . .

Ödevlerim erkenden bitirmeye. . . . .

Saatimin pili bitmiş. . . . .

Saçlarım çok çabuk uzuyor. . . . .

Her akşam ailecek yarım saat kitap. . . . .

Evimizin internet bağlantısı sürekli. . . . .

Haftada iki gün yürüyüşe çıkıyoruz. . . . .

Aşağıdaki örnekleri cümle olacak şekilde tamamlayınız.

Sağlığa zararlı yiyecekleri . . . . .

Kullanmadığımız zaman ışıkları . . . . .

Birisini aradığımızda öncelikle kendimizi . . . . .

Arkadaşlarımızın eşyalarını izinsiz . . . . .

Yemekten önce ve sonra ellerimizi . . . . .

Günde en az iki kez dişlerimizi . . . . .

Islak ellerle prizlere . . . . .

Kurallı Cümle ve Kuralsız Cümle (Devrik Cümle)

Kurallı Cümle

İş, oluş, durum, hareket veya duygu cümlelerin sonundaysa bu **kurallı cümledir**.

Masasını mendille sildi.

İş bildiren sözcük cümlelerin sonunda. Kurallı bir cümledir.

Bugün geldiğini babam söyledi.

İş bildiren sözcük cümlelerin sonunda. Kurallı bir cümledir.

Sen bunu nereden buldun?

İş bildiren sözcük cümlelerin sonunda. Kurallı bir cümledir.

Kuralsız (Devrik) Cümle

İş, oluş, durum, hareket veya duygu cümlelerin sonunda değilse bu **kuralsız yani devrik cümledir**.

Masasını sildi mendille.

İş bildiren sözcük cümlelerin ortasında. Kuralsız (devrik) bir cümledir.

Babam söyledi bugün geldiğinizi.

İş bildiren sözcük cümlelerin ortasında. Kuralsız (devrik) bir cümledir.

Sen nereden buldun bunu?

İş bildiren sözcük cümlelerin ortasında. Kuralsız (devrik) bir cümledir.

Aşağıda verilen cümlelerdeki eylemlerin altını çizelim.
Kurallı veya devrik oluşlarına göre uygun kutuyu işaretleyelim.

	Kurallı	Kuralsız (Devrik)
Bu kitabı babam mı aldı?		
Bitirdim çok çalışarak bu ödevi.		
Mavi sana çok yakışıyor.		
Attım golü tam doksana.		
Çarpma işlemi öğrendik.		
Onu mu beğendin sen?		
Dedem seviyor çok yemek yemeyi.		
Ablam büyüyünce müzisyen olacakmış.		
Alışverişe çıktık.		
Yarım saate geleceklermiş bize.		

Aşağıdaki devrik cümleleri kurallı yapıp altlarına yazalım.

Çok acıkmıştı kızcağız.

Hasta olunca gidemedi okula.

Şanslıyım ben bugün.

Öğrenebilirim gitar çalmayı.

Beni sinemaya götür anne.

Bugünlerde çok çözdüm soru.

Mutlaka yaparım her gün kahvaltı.

Sulamayı unuttu balkondaki çiçekleri

Karışık olarak verilen kelimelerle kurallı cümle yapalım.

resim

seviyor

Kardeşim

yapmayı

çok

Sürekli

okumak

kitap

konusmayı

geliştirir

yağan

yağmur

Sabah

islattı

bizi

her

erken

Dedem

sabah

kalkar

gitmiyor

babam

işe

Hafta sonları